

Breakdown van plaatsingen van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, ervaringen van bestandspleeggezinnen

Inleiding

Een breakdown van een pleegzorgplaatsing heeft veel negatieve gevolgen, uiteraard ook wanneer het om een plaatsing van een niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV) gaat. Als we het risico op breakdown willen verkleinen en voorkomen dat pleegouders gedemotiveerd raken en afhaken, is het belangrijk om hun feedback en beleving van de situatie mee in beschouwing te nemen. Zo kan de ondersteuning voor pleegouders aangepast worden aan hun behoeften en ervaringen.

Dit kwalitatief onderzoek brengt ervaringen in kaart van bestandspleegouders van een NBMV die in het jaar voorafgaand aan het onderzoek te maken hadden met een breakdown van de pleegzorgsituatie. De vijf pleegzorgdiensten namen telefonisch contact op met de pleegouders die in aanmerking kwamen voor het onderzoek.

Tijdens een semigestructureerde diepte-interview waren de drie centrale vragen: (1) "Hoe heeft u de beëindiging van de pleegzorgplaatsing ervaren?", (2) "Wat had beëindiging van de plaatsing kunnen voorkomen?", en (3) "Wat heeft bijgedragen aan het afbreken van de plaatsing?". Twaalf pleegouders werden bevraagd. De betrokken NBMV waren voornamelijk Afghaanse jongens van 15/16 jaar oud.

Resultaten

1. Hoe werd de breakdown ervaren?

Pleegouders beschouwden de breakdown als een mislukking en geven aan dat de breakdown een grote emotionele impact had, niet enkel op henzelf, maar ook op hun kinderen en hun gezinsleven. Ze bleven met veel vragen achter. Toch vertelden pleegouders ook positieve verhalen. De meeste pleegouders hadden nog tastbare herinneringen aan de jongeren, sommigen gaven aan dat de plaatsing een verrijking vonden en anderen hadden na de breakdown nog verder contact met de jongere.

2. Wat had beëindiging van de plaatsing kunnen voorkomen?

De meerderheid van de pleegouders vond dat de breakdown niet vermeden had kunnen worden. Slechts drie pleegouders meenden dat de breakdown had kunnen voorkomen, namelijk door aangepaste psychologische en medische ondersteuning voor de jongeren, door het niet toekennen van een studiebeurs bij zelfstandig wonen en door contacten met mensen met een vergelijkbare culturele achtergrond waarnaar de jongeren opkeken en die de pleegzorgplaatsing ondersteunden.

3. Wat heeft bijgedragen aan het afbreken van de plaatsing?

Er werden vier groepen moeilijkheden genoemd: moeilijkheden die verband houden met pleegzorg, met de jongeren, de context van de jongeren en het pleeggezin en/of de match.

Moeilijkheden gerelateerd aan pleegzorg

De helft van de gezinnen had de indruk dat de jongere geen realistische verwachtingen had van de plaatsing en niet wist wat pleegzorg inhield.

Verder gaven pleegouders aan behoefte te hebben aan een betere training/voorbereiding, ze misten concrete tips en informatie. Het gaat dan bijvoorbeeld over verschillende onderwerpen zoals beperking van internetgebruik, jongeren die geld willen sturen naar hun geboorteg gezin, gehechtheid(sproblemen), onkostenvergoeding voor de pleegouders, gezinshereniging, zakgeld of financiële vergoeding die jongeren ontvangen en passende schoolkeuze. Ook vonden ze het moeilijk om culturele en/of religieuze verschillen te overbruggen.

Naast de training voorafgaand aan de plaatsing, waren pleegouders kritisch met betrekking tot begeleiding/ondersteuning voor henzelf en de jongeren tijdens de plaatsing en na het afbreken van de plaatsing. Pleegouders voelden zich onvoldoende ondersteund, gaven aan dat er te weinig hulp werd geboden voor zowel henzelf als voor de jongere, worstelden met de beperkte kennis en ervaring van hun pleegzorgbegeleider en sommigen vermeldden dat begeleidingsdiensten te versnipperd zijn.

Wat het beëindigen van de plaatsing betreft, gaven pleegouders aan dat ze niet genoeg informatie kregen. Sommige pleeggezinnen gaven aan dat ze niet (genoeg) steun kregen na de breakdown, dat er een gebrek aan nazorg was.

Moeilijkheden gerelateerd aan de jongeren

Wat de jongeren betreft, verwezen pleegouders naar (soms zeer ernstige) gedrags- en psychologische problemen die de plaatsing bemoeilijkten. Ze vermeldden dat veel jongeren sterk focusten op materiële en financiële middelen. Pleegouders verwezen vooral naar vermijdende of inactieve copingstrategieën van de jongeren om met moeilijkheden of spanningen om te gaan (bv. gevoelens verbergen of onderdrukken, levensdomeinen gescheiden houden). Verder rapporteerden pleegouders dat de jongeren moeite hadden met het maken en onderhouden van vriendschappen.

Moeilijkheden gerelateerd aan de sociale context van de jongeren

Pleegouders wezen ook op moeilijkheden die te maken hadden met de context van de jongeren, met het feit dat de ouders of de bredere context de pleegzorgplaatsing niet steunden, bang

waren dat de jongere geadopteerd zou worden en angst hadden dat het pleeggezin onvoldoende aandacht zou besteden aan de religie van de jongeren.

Moeilijkheden gerelateerd aan het gezin en/of de match

Verschillende pleegouders gaven aan dat de jongere niet goed in hun gezin paste en verwezen hierbij naar verschillen in waarden en normen, spanningen tussen de jongere en hun kinderen, moeilijkheden met betrekking tot culturele verschillen, moeilijkheden/conflicten met betrekking tot de aanvaarding van autoriteit en verschillen in verwachtingen, bijvoorbeeld met betrekking tot het opbouwen van relaties tussen de jongeren en pleegouders. Sommigen veronderstelden dat de jongeren gemakkelijk deel zouden uitmaken van hun gezin, terwijl de jongeren meer autonomie verwachtten.

Verschillende pleegouders wezen op het belang van een goede match tussen de jongeren en hun pleeggezin. Sommigen geloofden dat plaatsing in een groepssetting, al dan niet gecombineerd met ondersteunende pleegzorg, een betere oplossing zou zijn geweest.

Mee te nemen naar de praktijk

- Pleegouders wijzen op de nood aan een betere voorbereiding, opleiding en matching van het pleeggezin en de jongere. Pleegouders hebben behoefte aan volledige informatie en training over de mogelijke impact van de achtergrond, cultuur en religie van de jongeren in het algemeen en van de jongere die in hun gezin zal worden geplaatst. Dit is nodig om realistische verwachtingen te creëren en om zelf te beslissen of ze aan de noden van de jongere kunnen voldoen.
- De jongeren zelf moeten ook goed voorbereid zijn. Er moet hen worden uitgelegd wat pleegzorg inhoudt, zodat de jongeren realistische verwachtingen hebben en weloverwogen beslissingen kunnen nemen.
- Plaatsingen moeten goed worden voorbereid, bijvoorbeeld door voldoende mogelijkheden te bieden om elkaar te leren kennen (bijvoorbeeld door middel van weekendbezoeken) voordat een beslissing wordt genomen

- Lotgenotencontact voor pleegouders en jongeren moet gefaciliteerd worden. Ook contacten voor de jongeren met leeftijdsgenoten en volwassenen uit dezelfde cultuur moeten ondersteund worden.
- Tot slot moeten pleeggezinnen voldoende ondersteund worden na een breakdown. De gezinnen geven nu aan dat ze het gevoel hebben er alleen voor te staan na een breakdown.

Gebaseerd op:

Van Holen, F., Verberckmoes, L., Trogh, L., West, D., & Vanderfaeillie, J. (2023). Placement breakdown in Flemish family foster care for unaccompanied refugee minors. Experiences of non-kinship foster parents. *Children and Youth Services Review*, 107206.

[Mail niet leesbaar? Klik hier](#) | [Uitschrijven](#)

Pleegzorg Kenniscentrum

Stapelplein 28, 9000 Gent

0800 30 181 | info@kenniscentrumpleegzorg.be

Sent by Sendtex